

<https://doi.org/10.52387/1811-5470.2025.2.06>  
CZU: 73+74+75:37.015/.06

## AVANTAJELE ȘI DEZAVANTAJELE METODELOR TRADIȚIONALE ȘI MODERNE LA LECȚIILE DE EDUCAȚIE PLASTICĂ

Maria NEGOIȚA,

doctorandă, Școala Doctorală Științe ale Educației,  
Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”, Chișinău, RM

ORCID: 0009-0007-6836-3157

E-mail: mnegoita75@gmail.com

**Rezumat.** *Articolul analizează utilizarea tehnologiilor tradiționale și moderne în educația artistică, punând accent pe dezvoltarea abilităților și creativității elevilor. Se subliniază importanța diversificării metodelor de predare pentru a stimula gândirea critică și imaginația. Tehnologiile tradiționale, cum ar fi desenul manual și pictura, sunt complementate de metode moderne, cum ar fi utilizarea programelor de design grafic și a tehnologiilor digitale, pentru a încuraja învățarea activă și aplicarea cunoștințelor într-un context inovativ. Cercetarea reflectă complexitatea și relevanța educației artistice moderne, accentuându-se impactul diferitelor metode de predare asupra formării elevilor, luând în considerare atât tradiția, cât și inovația. În contextul contemporan, unde tehnologia și interdisciplinaritatea câștigă tot mai mult teren, este esențial să înțelegem cum fiecare abordare contribuie la dezvoltarea creativității, sensibilității estetice și a abilităților practice. Totodată, se subliniază necesitatea de a echilibra aceste metode pentru a răspunde diversității nevoilor elevilor și cerințelor societății moderne. Această problemă deschide calea pentru o analiză aprofundată și oferă un cadru clar pentru a explora avantajele și dezavantajele fiecărei metode, în vederea optimizării procesului educațional. Aceste abordări sunt esențiale pentru formarea unor elevi capabili să se exprime artistic și să aplice tehnici noi în domeniul artei plastice. Studiul comparativ între metodele tradiționale și moderne utilizate în procesul de predare-învățare evidențiază diferențele semnificative dintre cele două abordări educaționale. Metodele tradiționale, cum ar fi expunerea didactică, conversațiile și lucrul cu manualele, sunt centrate pe activitatea profesorului și se bazează pe o comunicare unidirecțională. Aceste metode pun accent pe însușirea informațiilor și pe evaluarea cunoștințelor prin reproducerea acestora, stimulând motivația extrinsecă și creând o relație autoritară între profesor și elev. În contrast, metodele moderne de învățare, precum învățarea prin descoperire, studiul de caz și învățarea prin cooperare, pun accent pe dezvoltarea personalității elevilor, stimulând gândirea critică și creativitatea. Aceste metode sunt mai flexibile, orientate spre proces și favorizează învățarea activă, participativă și cooperativă.*

**Cuvinte-cheie:** *tehnologii tradiționale, educație artistică, dezvoltare creativă și activă, design grafic, tehnici digitale, educație vizuală, educație STEM, inovație în educație.*

## ADVANTAGES AND DISADVANTAGES OF TRADITIONAL AND MODERN METHODS IN ARTS EDUCATION LESSONS

**Summary.** *The article analyzes the use of traditional and modern technologies in art education, focusing on the development of students' skills and creativity. The importance of diversifying teaching methods to stimulate critical thinking and imagination is emphasized. Traditional technologies, such as manual drawing and painting, are complemented by modern methods, such as the use of graphic design programs and digital technologies, to encourage active learning and the application of knowledge in an innovative context. The research reflects the complexity and relevance of modern art education, emphasizing the impact of different teaching methods on student training, taking into account both tradition and innovation. In the contemporary context, where technology and interdisciplinarity are gaining more and more ground, it is essential to understand how each approach contributes to the development of creativity, aesthetic sensitivity and practical skills. At the same time, the need to balance these methods to respond to the diversity of students' needs and the demands of modern society is emphasized. This issue paves the way for an in-depth analysis and provides a clear framework to explore the advantages and disadvantages of each method, in order to optimize the educational process. These approaches are essential for training students capable of artistic expression and applying new techniques in the field of fine arts. The comparative study between traditional and modern methods used in the teaching-learning process highlights the significant differences between the two educational approaches. Traditional methods, such as didactic exposition, conversations and working with*

*textbooks, are centered on the teacher's activity and are based on one-way communication. These methods emphasize the acquisition of information and the assessment of knowledge through its reproduction, stimulating extrinsic motivation and creating an authoritative relationship between teacher and student. In contrast, modern learning methods, such as discovery learning, case study and cooperative learning, emphasize the development of students' personalities, stimulating critical thinking and creativity. These methods are more flexible, process-oriented and promote active, participatory and cooperative learning.*

**Keywords:** *traditional technologies, art education, creative and active development, graphic design, digital techniques, visual education, STEM education, innovation in education.*

**Introducere.** Educația plastică reprezintă una dintre disciplinele fundamentale în dezvoltarea armonioasă a elevilor, contribuind la cultivarea creativității, sensibilității estetice și gândirii critice. Într-o eră marcată de tehnologizare și interdisciplinaritate, metodele de predare a acestei discipline au evoluat semnificativ, oscilând între tradiție și inovație. Alegerea unei metode adecvate depinde de obiectivele educaționale, resursele disponibile și contextul socio-educational. În acest sens, analiza avantajelor și dezavantajelor metodelor tradiționale și moderne devine esențială pentru optimizarea procesului de învățare în domeniul artei plastice.

În gimnaziu și liceu, lecțiile de educație cu profil plastic oferă oportunități unice pentru aprofundarea cunoștințelor și abilităților artistice. Elevii au posibilitatea să se concentreze pe dezvoltarea talentului personal într-un mediu care promovează excelența artistică. Totuși, această abordare specializată poate ridica probleme legate de accesibilitate și de echilibrul dintre disciplinele generale și cele vocaționale. Prin comparație, lecțiile tradiționale de educație plastică, cu accent pe tehnicile clasice de desen, pictură și modelaj, oferă o bază solidă pentru înțelegerea și aplicarea principiilor fundamentale ale artei. Însă, în contextul contemporan, această metodă poate părea statică și mai puțin atractivă pentru generațiile digitale.

Introducerea conceptului **STEAM** (Știință, Tehnologie, Inginerie, Arte și Matematică) în educație a adus un suflu nou în lecțiile de educație plastică. Integrarea artei cu disciplinele tehnice stimulează creativitatea și abilitățile practice, pregătind elevii pentru o lume interconectată. Cu toate acestea, provocarea principală constă în menținerea identității unice a artei plastice în contextul interdisciplinar. Similar, lecțiile interdisciplinare oferă o abordare holistică, încurajând conexiunile între arte și alte domenii, dar riscă să minimizeze accentul pus pe procesul artistic autentic.

Un alt aspect controversat îl reprezintă relația dintre educația plastică și arta digitală. Utilizarea tehnologiilor moderne și a software-urilor de design

grafic atrage elevii și le oferă noi mijloace de exprimare, însă această tendință poate diminua aprecierea pentru tehnicile tradiționale. Mai mult, comasarea lecției de educație plastică cu alte discipline poate optimiza gestionarea resurselor educaționale, dar poate conduce la pierderea specificității acestei materii. În același timp, ideea de a exclude definitiv educația plastică din ciclul gimnazial, transferând-o către școli specializate de pictură, ridică întrebări fundamentale despre accesibilitatea artei și rolul său formator în învățământul general.

Acest articol explorează toate aceste perspective, analizând în detaliu avantajele și dezavantajele fiecărei metode de predare. Într-un context educațional în continuă schimbare, identificarea soluțiilor optime pentru valorificarea potențialului artistic al elevilor devine o prioritate, punând în balanță tradiția, inovația și necesitatea unei educații incluzive.

## **Discuții, metodologii, instrumente, rezultate.**

Cercetarea reflectă complexitatea și relevanța educației artistice moderne, accentuându-se impactul diferitelor metode de predare asupra formării elevilor, luând în considerare atât tradiția, cât și inovația.

În contextul contemporan, unde tehnologia și interdisciplinaritatea câștigă tot mai mult teren, este esențial să înțelegem cum fiecare abordare contribuie la dezvoltarea creativității, sensibilității estetice și a abilităților practice. Totodată, întrebarea subliniază necesitatea de a echilibra aceste metode pentru a răspunde diversității nevoilor elevilor și cerințelor societății moderne.

Această problemă deschide calea pentru o analiză aprofundată și oferă un cadru clar pentru a explora avantajele și dezavantajele fiecărei metode, în vederea optimizării procesului educațional. Astfel,

## **Investigarea vizează următoarele contexte:**

- metodelor tradiționale și moderne de predare a educației plastice, în vederea identificării avantajelor și dezavantajelor fiecărei abordări în dezvoltarea competențelor artistice ale elevilor.

- impactul integrării educației plastice în cadrul abordărilor interdisciplinare și **STEAM** asupra creativității și gândirii critice a elevilor în ciclul gimnazial și liceal.
- influența tehnologiilor digitale asupra educației plastice și identificarea echilibrului dintre metodele tradiționale și cele moderne în dezvoltarea sensibilității estetice.
- consecințele posibile ale excluderii educației plastice din curriculum-ul gimnazial și transferul acesteia către școli specializate, analizând implicațiile asupra accesibilității și incluziunii educației artistice.

**Cadru teoretic.** Studiul comparativ între metodele tradiționale și moderne utilizate în procesul de predare-învățare evidențiază diferențele semnificative dintre cele două abordări educaționale [6].

Metodele tradiționale, cum ar fi expunerea didactică, conversațiile și lucrul cu manualele, sunt centrate pe activitatea profesorului și se bazează pe o comunicare unidirecțională. Aceste metode pun accent pe însușirea informațiilor și pe evaluarea cunoștințelor prin reproducerea acestora, stimulând *motivația extrinsecă* și creând o *relație autoritară* între profesor și elev. Cu toate acestea, ele pot genera pasivitate în rândul elevilor și nu încurajează gândirea critică sau participarea activă [5, pp.20-22].

În contrast, metodele moderne de învățare, precum învățarea prin descoperire, studiul de caz și învățarea prin cooperare, pun accent pe dezvoltarea personalității elevilor, stimulând gândirea critică și creativitatea. Aceste metode sunt mai flexibile, orientate spre proces și favorizează învățarea activă, participativă și cooperativă.

În plus, evaluarea în cadrul metodelor moderne este formativă, axată pe progresul elevului, și încurajează autoevaluarea și reflecția. Relația profesor-elev este mai democratică, iar disciplina este obținută prin respect și colaborare [7, pp.30-35].

Diferențele între aceste metode subliniază necesitatea ca profesorii să adopte abordări mai interactive și participative, care să sprijine învățarea activă și dezvoltarea gândirii critice. În acest context, profesorul nu mai este doar un furnizor de informații, ci un facilitator al învățării, care colaborează cu elevii pentru a dezvolta abilități esențiale pentru viitorul acestora [2].

Lecțiile de Artă plastică cu profil în gimnaziu și în liceu reprezintă caracteristici distincte, ce reflectă nivelurile diferite de dezvoltare ale elevilor și obiectivele educaționale corespunzătoare fiecărei etape.

În gimnaziu, lecțiile de Artă plastică cu profil se concentrează pe descoperirea și dezvoltarea aptitudinilor de bază ale elevilor, punând accent pe explorarea diverselor tehnici artistice, cum ar fi desenul, pictura și modelajul. Aceste lecții au rolul de a stimula creativitatea elevilor și de a-i ajuta să își exprime ideile prin mijloace vizuale. Elevii din gimnaziu, aflați într-o etapă formativă, beneficiază de un mediu care încurajează experimentarea și învățarea prin încercare. Totuși, un dezavantaj în această etapă este accesul limitat la resurse specializate, mai ales în mediile defavorizate, precum și lipsa unei motivații clare pentru toți elevii, având în vedere că interesul lor artistic abia începe să se cristalizeze.

În schimb, în liceu, lecțiile cu profil artistic se axează pe aprofundarea cunoștințelor și pregătirea pentru performanță. Elevii care urmează acest tip de profil în liceu au de obicei o înclinație artistică clară și sunt motivați să își dezvolte competențele la un nivel avansat. Programul de studiu este mai structurat, incluzând tehnici complexe și proiecte elaborate, care pot contribui la dezvoltarea unui portofoliu artistic necesar pentru admiterea la instituții de învățământ superior. În această etapă, elevii beneficiază de o pregătire personalizată și de acces la profesori specializați, însă acest lucru presupune investiții mai mari de timp și resurse din partea elevilor și familiilor lor. Un dezavantaj al acestui nivel este accentul intens pe performanță, care poate genera stres și suprasolicitare, mai ales pentru elevii care încearcă să îmbine studiile generale cu cele artistice [1].

Astfel, lecțiile de Artă plastică cu profil în gimnaziu sunt mai orientate către explorare și descoperire, în timp ce cele din liceu se axează pe specializare și performanță. Ambele niveluri contribuie, însă, la dezvoltarea creativității și a abilităților artistice, oferind o bază solidă pentru elevii interesați de o carieră în domeniul artelor.

Mai jos în Tabelul 1 vom analiza avantajele și dezavantajele lecției de educație plastică tradițională în gimnaziu:

Educația **STEAM** contribuie la îmbunătățirea motivației elevilor, la dezvoltarea abilităților cognitive, la rezolvarea problemelor și la stimularea gândirii critice, precum și la formarea abilităților necesare pentru obținerea și menținerea unei profesii în secolul XXI.

Multe proiecte STEAM implică munca în echipă și dialogul atent în care elevii fac schimb de idei și discută modalități de rezolvare a problemelor. Prin

**Tabelul 1. Avantajele și dezavantajele lecției de educația plastică tradițională în gimnaziu**

| Aspect                            | Avantaje                                                                                                 | Dezavantaje                                                                                               |
|-----------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Metode și tehnici</b>          | Promovează tehnici tradiționale, precum: desenul, pictura și modelajul, care dezvoltă abilități de bază. | Poate părea învechită pentru elevii din generația digitală, care sunt mai atrași de tehnologiile moderne. |
| <b>Creativitate</b>               | Încurajează exprimarea liberă și dezvoltarea unei conexiuni personale cu procesul artistic.              | Limitarea la metode tradiționale poate reduce interesul elevilor pentru noi forme de artă contemporană.   |
| <b>Accesibilitate</b>             | Materialele utilizate (hârtie, creioane, vopsele) sunt de obicei ușor accesibile și relativ ieftine.     | Lipsa diversității în materialele și tehnologiile disponibile poate limita experiențele artistice.        |
| <b>Formare estetică</b>           | Ajută elevii să înțeleagă principiile de bază ale compoziției, culorii și formei.                        | Nu abordează competențele necesare în arta digitală sau în designul modern.                               |
| <b>Relevanță culturală</b>        | Valorifică tradițiile și moștenirea artistică națională, întărind identitatea culturală.                 | Poate ignora tendințele globale și arta modernă, ceea ce reduce actualitatea lecțiilor.                   |
| <b>Interacțiune elev-profesor</b> | Creează un mediu de lucru apropiat, care sprijină învățarea individualizată.                             | Metodele tradiționale pot fi mai puțin interactive și mai puțin captivante pentru elevii moderni.         |

aceste activități, cursanții învață cum să împartă responsabilitățile, să facă compromisuri, să se asculte și să se încurajeze reciproc [8].

Pentru realizarea unei activități STEAM, este nevoie ca profesorii să parcurgă șase pași cu elevii lor.

1. *Concentrarea* - acest prim pas le cere elevilor să identifice întrebarea sau problema esențială la care trebuie să se răspundă sau să se găsească rezolvare. Profesorii ar trebui să aibă o înțelegere clară a modului în care această întrebare sau problemă se corelează direct cu standardele educaționale.

2. *Detaliul* - se concentrează pe identificarea elementelor cheie care au creat întrebarea sau problema în primul rând. Cum se potrivesc aceste elemente între ele pentru a crea acest lucru? Parcurgând acest pas, *profesorii încep* să observe unele dintre cunoștințele sau abilitățile pe care elevii le posedă deja, care pot ajuta în faza de răspuns/rezolvare.

3. *Descoperirea* - se referă la reunirea cercetărilor și la identificarea factorilor care se potrivesc și care nu cu problema dată.

4. *Aplicația* - reunește toate activitățile de învățare și cercetare pentru a răspunde efectiv la o întrebare sau pentru a rezolva o problemă. Elevii încep să vadă cum pot crea o soluție inovatoare folosind toate instrumentele și cercetările adunate până în acel moment.

5. *Prezentarea* - elevii prezintă produsul final exprimând creativ călătoria academică și să ofere / să primească feedback.

6. *Legătura* - acest ultim pas reunește proiectul în forma sa actuală, alături de feedback-ul oferit. Elevii au ocazia să-și revizuiască munca și să includă ceea ce au învățat de la colegi și de la profesorul lor [8].

Lecțiile de educație plastică în STEAM în gimnaziu reprezintă o abordare interdisciplinară inovatoare care integrează arta cu domenii precum știința, tehnologia, ingineria și matematica.

Această metodă oferă elevilor oportunitatea de a-și dezvolta atât creativitatea, cât și gândirea critică, prin aplicarea conceptelor din domeniile tehnice în proiecte artistice. În acest mod, arta devine o punte de legătură între imaginație și aplicațiile practice, contribuind la formarea unor competențe variate și utile într-o lume interconectată. Elevii au ocazia să experimenteze noi forme de exprimare artistică utilizând tehnologii moderne, ceea ce face ca procesul de învățare să fie mai captivant și mai relevant pentru contextul contemporan.

Cu toate acestea, există și anumite provocări asociate acestei abordări. Integrarea educației plastice în STEAM poate duce la diminuarea focusului pe procesul artistic pur, arta devenind un mijloc de sprijin pentru alte discipline mai tehnice. De asemenea, nu toate școlile dispun de resursele necesare pentru a implementa tehnologiile moderne cerute de aceste metode, ceea ce poate crea disparități educaționale între instituții.

În plus, profesorii trebuie să fie bine pregătiți atât în domeniul artistic, cât și în cel tehnic, ceea ce poate reprezenta o dificultate suplimentară.



Lecțiile interdisciplinare în gimnaziu, inclusiv cele care implică educația plastică, reprezintă o abordare inovatoare care îmbină elemente din mai multe discipline pentru a oferi elevilor o înțelegere holistică a cunoștințelor. Acest tip de lecții încurajează conexiuni între educația plastică, știință, literatură, istorie sau tehnologie, stimulând creativitatea, gândirea critică și capacitatea de a rezolva probleme complexe. Integrarea educației plastice în contexte interdisciplinare ajută elevii să înțeleagă cum arta influențează și este influențată de alte domenii, contribuind astfel la o învățare mai profundă și mai aplicată.

Unul dintre avantajele majore ale acestei abordări este creșterea relevanței pentru elevi. Lecțiile interdisciplinare conectează informațiile de la mai multe materii, ceea ce face procesul de învățare mai interesant și mai aplicabil în viața reală. Elevii au posibilitatea de a dezvolta proiecte care îmbină cunoștințe variate, cum ar fi realizarea unei ilustrații inspirate de o operă literară sau proiectarea unor modele inspirate de principii științifice. Această abordare ajută la dezvoltarea competențelor transversale, pregătindu-i pe elevi pentru provocările unei lumi interdisciplinare.

Cu toate acestea, lecțiile interdisciplinare pot întâmpina și dificultăți. Una dintre principalele provocări este lipsa timpului și a resurselor necesare pentru o planificare detaliată, mai ales când este nevoie de coordonarea dintre mai mulți profesori din diferite domenii. De asemenea, există riscul ca anumite discipline să fie subordonate altora, arta fiind uneori percepută ca un simplu mijloc de ilustrare a conceptelor din alte materii. În plus, în lipsa unei pregătiri adecvate a profesorilor, lecțiile pot deveni superficiale, nereușind să adâncească cunoștințele în niciunul dintre domenii.

Astfel, lecțiile interdisciplinare aduc beneficii evidente prin conexiunile pe care le creează între diverse domenii de studiu, însă necesită o implementare bine gândită pentru a evita dezechilibrele și pentru a menține valoarea educației plastice ca disciplină distinctă.

În continuarea abordării interdisciplinare, lecțiile de educație plastică în raport cu arta digitală în gimnaziu reflectă provocările și oportunitățile aduse de evoluția tehnologică în domeniul artistic. Artă digitală, ca formă modernă de exprimare, a devenit tot mai prezentă în viața elevilor, oferind noi modalități de creație și comunicare vizuală. Integrarea acesteia în lecțiile de educație plastică poate îmbogăți procesul educațional, dar implică și anumite provocări legate de tradiție și inovație.

Un avantaj major al includerii artei digitale este accesibilitatea crescută la instrumente moderne care permit elevilor să experimenteze diferite forme de exprimare, cum ar fi ilustrația digitală, animația sau designul grafic. Aceste tehnici deschid perspective către cariere contemporane și îi ajută pe elevi să înțeleagă relevanța artei în contextul noilor tehnologii. De asemenea, arta digitală poate fi mai atractivă pentru elevii familiarizați cu mediul digital, crescându-le interesul și motivația pentru educația plastică. Lecțiile care integrează astfel de elemente pot deveni mai dinamice, combinând tradiția cu inovația într-un mod captivant [4].

Pe de altă parte, există riscul ca predarea educației plastice să devină prea dependentă de tehnologie, ceea ce poate diminua aprecierea pentru meșteșugurile tradiționale și pentru conexiunea tactilă pe care acestea o implică. Elevii pot pierde oportunitatea de a învăța tehnicile clasice de desen, pictură sau sculptură, care contribuie la dezvoltarea unor competențe esențiale, cum ar fi răbdarea și atenția la detalii. În plus, nu toate școlile dispun de resursele necesare pentru a implementa lecțiile de artă digitală, ceea ce creează inegalități între elevi, în funcție de accesul lor la tehnologie.

Astfel, educația plastică în raport cu arta digitală oferă oportunități semnificative de modernizare a curriculumului și de adaptare la cerințele contemporane, dar necesită o abordare echilibrată, care să păstreze valorile tradiționale ale artei în contextul unei educații incluzive. Lecțiile trebuie să îmbine armonios elementele clasice cu cele digitale, astfel încât elevii să poată beneficia de o formare completă.

Comasarea lecției de educație plastică cu alte discipline în gimnaziu poate aduce atât beneficii, cât și provocări, mai ales în contextul unui curriculum școlar în continuă schimbare. Potrivit unui concept propus pentru dezvoltarea curriculumului școlar, până în 2027 ar putea apărea modificări semnificative în structura materiilor, inclusiv integrarea educației plastice cu alte discipline, precum educația muzicală, educația tehnologică sau coregrafia. În cazul gimnaziului, planul prevede ca educația plastică să fie comasată cu educația muzicală și alte forme de artă într-un singur domeniu de studiu dedicat „Arte”. Această integrare are ca scop stimularea unei învățări mai relevante și mai variate, în care elevii pot explora și înțelege mai bine legăturile între diferitele forme de exprimare artistică.

Avantajele comasării educației plastice cu alte discipline sunt evidente în contextul educației interdisciplinare, care poate stimula elevii să aplice

cunoștințele și abilitățile dobândite într-un cadru mai larg. Un astfel de demers poate facilita învățarea integrată, iar lecțiile devin mai dinamice și mai atractive, oferind elevilor oportunitatea de a experimenta și de a învăța prin mai multe canale. În plus, integrarea educației plastice în acest context poate ajuta elevii să aprecieze mai mult relațiile dintre artă, cultură și tehnologie, extinzându-le orizonturile educaționale.

Totuși, comasarea educației plastice cu alte discipline presupune și dificultăți. Un risc important este acela că, prin integrarea acesteia cu alte materii, arta ar putea deveni mai puțin distinctă și mai puțin apreciată ca disciplină separată. Elevii ar putea să nu mai aibă suficient timp pentru a aprofunda tehnicile și cunoștințele specifice educației plastice, iar procesul de învățare s-ar putea superficializa. În plus, resursele necesare implementării unui curriculum integrat și coordonarea dintre profesori din diverse domenii ar putea reprezenta un obstacol semnificativ în unele școli. De asemenea, comasarea acestor materii ar putea duce la încărcarea excesivă a programului școlar, ceea ce poate afecta eficiența învățării [3].

Astfel, comasarea lecției de educație plastică cu alte discipline în gimnaziu poate aduce beneficii educaționale importante, dar necesită o implementare atentă și echilibrată, pentru a păstra relevanța și valoarea fiecărei discipline implicate.

Excluderea definitivă a disciplinei de educație plastică din lista disciplinelor gimnaziale și transferarea acesteia la Școala de pictură pentru copii și tineret din comună sau raion reprezintă o schimbare semnificativă în sistemul educațional, care poate avea atât avantaje, cât și dezavantaje, în funcție de modul în care este implementată și percepută de către elevi, profesori și părinți.

Unul dintre principalele avantaje ale acestei abordări este faptul că educația plastică ar putea beneficia de un program mai specializat și concentrat, oferind elevilor oportunități mai ample de aprofundare a cunoștințelor și abilităților artistice într-un cadru dedicat. Școlile de pictură și centrele de artizanat ar putea dispune de resurse mai bune, cum ar fi profesori specializați, spații adecvate și materiale de calitate, care ar permite elevilor să învețe tehnici avansate de creație artistică. De asemenea, mutarea educației plastice într-o școală specializată ar putea atrage elevii care au un interes autentic pentru artă și care doresc să își dezvolte un viitor în acest domeniu, fără a fi nevoiți să urmeze un curriculum generalizat.

Pe de altă parte, excluderea educației plastice din curriculumul gimnazial ar putea duce la dispariția unui element esențial din educația generală, care contribuie la dezvoltarea abilităților de gândire critică, creativitate și exprimare personală. Educația plastică în cadrul școlii generale oferă tuturor elevilor posibilitatea de a se exprima prin artă, chiar și pentru cei care nu vor urma o carieră artistică. Astfel, prin eliminarea acestei discipline din școala gimnazială, se riscă limitarea accesului universal la educația artistică. Mai mult, elevii care nu pot frecventa o școală de pictură din cauza distanței, costurilor sau a altor dificultăți logistice ar putea fi excluși de la această formă de educație, iar acest lucru ar contribui la inegalități în oportunitățile educaționale.

Un alt dezavantaj major este că educația plastică este adesea un instrument important în dezvoltarea abilităților de coordonare, percepție vizuală și creativitate, care nu sunt suficient de încurajate în alte materii. Dacă această disciplină este eliminată din gimnaziu, elevii ar putea să piardă o oportunitate valoroasă de dezvoltare personală, iar școala nu va mai oferi o formă accesibilă de învățare a artei pentru toți copiii. De asemenea, prin transferarea educației plastice într-o școală de pictură, aceasta ar deveni o activitate extracurriculară, limitată doar celor cu un interes deosebit, iar acest lucru poate diminua impactul educațional global al artei în gimnazii.

În concluzie, excluderea educației plastice din gimnaziu și mutarea acesteia la școlile de pictură pentru copii și tineret aduce atât oportunități de aprofundare pentru cei cu vocație artistică, cât și riscuri de inegalitate și de pierdere a unei forme importante de educație pentru dezvoltarea generală a elevilor. Implementarea unei astfel de schimbări ar necesita o analiză atentă a impactului asupra tuturor elevilor și o planificare clară a modului în care arta poate fi accesibilă tuturor, nu doar celor cu un interes deosebit în acest domeniu.

Predarea orelor de Educație Plastică doar ca opțional, pentru elevii care doresc să studieze această disciplină, aduce atât beneficii, cât și dezavantaje. Printre avantaje se numără posibilitatea ca elevii să-și urmeze interesele și aptitudinile proprii, ceea ce poate duce la o motivație sporită și la o implicare mai profundă în activitățile de învățare. Elevii pasionați de arte ar avea șansa de a-și dezvolta abilitățile specifice într-un mediu încurajator și bine adaptat nevoilor lor, fără presiunea unui curriculum general. În plus, această abordare ar permite o gestionare mai eficientă a resurselor educaționale,

direcționându-le către cei care manifestă un interes real pentru domeniul artistic. Totodată, elevii care nu sunt interesați de această disciplină nu ar mai resimți stresul participării la orele care nu li se potrivesc.

Pe de altă parte, această schimbare ar putea duce la pierderea unui aspect esențial al educației generale, și anume expunerea tuturor elevilor la concepte și practici din domeniul artelor vizuale. Lipsa unei formări de bază în acest domeniu poate afecta dezvoltarea creativității, a sensibilității estetice și a gândirii critice, care sunt benefice indiferent de cariera sau interesele viitoare ale unui elev. De asemenea, există riscul ca elevii cu potențial artistic, dar care nu conștientizează acest lucru la o vârstă fragedă, să fie privați de șansa de a-și descoperi talentul. În unele cazuri, opționalitatea poate accentua inegalitățile, deoarece accesul la artă ar putea deveni un privilegiu pentru cei deja interesați sau sprijiniți de familii să exploreze acest domeniu.

Astfel, decizia de a transforma orele de Educație Plastică în opționale necesită o analiză atentă a impactului asupra formării generale a elevilor, precum și a modalităților de a asigura accesul echitabil și valorizarea artei în procesul educațional.

**Rezultate.** Rezultatele și discuțiile privind lecțiile de educație plastică în gimnaziu și liceu indică o serie de avantaje și dezavantaje asociate cu metodele tradiționale și moderne, precum și cu abordările interdisciplinare. În gimnaziu, educația plastică, în forma sa tradițională, are un rol esențial în dezvoltarea abilităților fundamentale ale elevilor, oferindu-le o bază solidă în tehnici de desen, pictură și modelaj. Totuși, acest tip de educație poate fi perceput ca fiind limitativ pentru elevii care nu au o înclinație naturală către artă sau care nu sunt expuși la suficiente resurse pentru a-și dezvolta creativitatea. Abordările moderne, cum ar fi educația STEAM, care integrează arta cu știința, tehnologia, ingineria și matematica, reprezintă o modalitate de a stimula gândirea critică și creativitatea, oferind elevilor oportunitatea de a aplica concepte artistice într-un context mai larg și interdisciplinar. Cu toate acestea, integrarea artei într-un astfel de cadru poate duce la o reducere a aprofundării tehnicilor tradiționale, iar unii elevi pot considera acest tip de abordare prea teoretic sau insuficient concentrat pe dezvoltarea abilităților artistice.

În liceu, educația plastică devine mai complexă, mai ales pentru elevii care urmează un profil artistic. Lecțiile tradiționale în liceu se concentrează pe perfecționarea tehnicilor avansate de desen, pictură

și sculptură, iar elevii au oportunitatea de a-și exprima viziunea artistică într-un mod mai profund. Aceste lecții sunt valoroase pentru cei care vor să urmeze o carieră în domeniul artei, însă ele pot fi mai puțin accesibile pentru elevii din liceele fără profil artistic, iar pentru cei care nu sunt pasionați de artă, aceste lecții pot părea irelevante. În schimb, metodele moderne, precum utilizarea artei digitale, le oferă elevilor posibilitatea de a explora noi forme de exprimare artistică, cum ar fi designul digital sau animațiile, stimulându-le creativitatea într-un cadru tehnologic. Deși acest lucru poate fi motivant, există riscul ca elevii să se concentreze prea mult pe tehnologie și să negligeze tehnicile tradiționale, esențiale pentru formarea unui artist complet. În liceu, integrarea lecțiilor interdisciplinare, care combină educația plastică cu alte domenii precum literatura, istoria sau muzica, poate adânci înțelegerea artei în contextul cultural și istoric, dar riscă să facă arta să devină doar o parte a unui curriculum mai larg, fără a o aborda în profunzime.

Comasarea lecțiilor de educație plastică cu alte discipline, cum ar fi educația muzicală sau tehnologia, ar putea crea un curriculum mai dinamic și mai interesant pentru elevi, dar există riscul ca educația plastică să fie diluată, iar elevii să nu aibă ocazia să aprofundeze tehnicile artistice. În același timp, unele propuneri de comasare, cum ar fi integrarea educației plastice în cadrul unui pachet de „Arte”, ar putea oferi elevilor o viziune mai integrată asupra diferitelor forme de artă, dar și aici ar putea exista riscul ca anumite aspecte fundamentale ale educației plastice să fie neglijate.

Excluderea educației plastice din cadrul gimnazial și transferarea acestei discipline la școlile de pictură pentru copii și tineret poate părea o soluție pentru elevii care doresc să urmeze o carieră în domeniu, deoarece ar avea acces la un cadru specializat, dedicat dezvoltării lor artistice. Cu toate acestea, această măsură ar reduce accesul general la educația artistică și ar putea marginaliza elevii care nu sunt încă hotărâți în legătură cu vocația lor artistică. De asemenea, excluderea educației plastice din gimnaziu ar putea crea inegalități educaționale, deoarece nu toți elevii ar avea aceleași oportunități de a învăța arta în școlile de pictură, mai ales în zonele rurale sau în comunitățile cu mai puține resurse.

**Concluzii.** Fiecare metodă de abordare a educației plastice, fie că este vorba despre metodele tradiționale sau moderne, aduce atât beneficii, cât și limitări. În gimnaziu și liceu, educația plastică trebuie să fie adaptată nevoilor și intereselor elevilor, iar orice

schimbare în curriculum trebuie să țină cont de importanța dezvoltării abilităților fundamentale, dar și de oportunitățile pe care noile tehnologii și abordări interdisciplinare le pot oferi elevilor. Fiecare sistem de învățământ trebuie să găsească un echilibru între tehnicile tradiționale și inovațiile moderne, pentru a asigura o educație artistică completă și accesibilă tuturor elevilor.

### Recomandări:

1. Integrarea metodelor tradiționale și moderne pentru a crea un echilibru între tehnicile clasice de educație plastică și noile tehnologii. Elevii vor învăța atât abilități fundamentale, cât și să se adapteze cerințele unui context artistic modern, în care tehnologia joacă un rol important.

2. Crearea unor cursuri interdisciplinare care să combine educația plastică cu alte domenii precum muzica, literatura sau istoria. Aceasta va ajuta elevii să înțeleagă arta în contextul cultural și istoric, dezvoltându-le aprecierea pentru diverse forme de expresie artistică.

3. Susținerea educației plastice în toate tipurile de școli pentru a o menține accesibilă tuturor elevilor, nu doar celor care aleg un profil artistic. Este esențial ca educația plastică să rămână parte integrantă a curriculumului școlar gimnazial și liceal pentru a încuraja creativitatea și gândirea critică.

4. Promovarea educației plastice în cadrul abordărilor STEAM în gimnaziu pentru a stimula gândirea inovativă a elevilor. Abordările STEAM le permit să aplice ee ace artistice în moduri noi, contribuind la dezvoltarea unor competențe utile în viitor.

5. Formarea ee ace a cadrelor didactice pentru a le permite să adopte cele ee ace metode de predare, ee ace utilizarea tehnologiilor digitale. Acest lucru le va ajuta să răspundă mai eficient nevoilor elevilor și să adapteze lecțiile la cerințele unui ee ac ee aceal în schimbare.

6. Asigurarea unui echilibru între teorie și practică în lecțiile de educație ee ace pentru a oferi o pregătire ee ace. Elevii vor dezvolta atât abilități tehnice, cât și o înțelegere teoretică a artei, ee ace le va permite să aprecieze procesele creative într-un mod mai profund.

### REFERINȚE BIBLIOGRAFICE:

1. BRIȚCHI A. *Didactica educației plastice*. Suport de curs. Bălți: Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți, 2020. [http://dspace.usarb.md:8080/jspui/bitstream/123456789/5191/1/Britchi\\_Didactica\\_ed\\_plastice.pdf](http://dspace.usarb.md:8080/jspui/bitstream/123456789/5191/1/Britchi_Didactica_ed_plastice.pdf).
2. CEMORTAN S. *Tehnologii didactice moderne*. Institutul de Științe ale Educației, 2016. [https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag\\_file/Tehnologii\\_Didactice\\_Moderne\\_2016%20%281%29.pdf](https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/Tehnologii_Didactice_Moderne_2016%20%281%29.pdf).
3. *Comasarea unor discipline în Republica Moldova*. <https://diez.md/2024/05/08/unele-discipline-scolare-ar-putea-fi-comasate-ce-modificari-ar-putea-aparea-in-sistemul-de-invata-mant-pana-in-2027/>
4. *Curriculum Educația Plastică pentru Gimnaziu. 2020*. [https://mecc.gov.md/sites/default/files/educatie\\_plastica\\_curriculum\\_gimnaziu\\_rom.pdf](https://mecc.gov.md/sites/default/files/educatie_plastica_curriculum_gimnaziu_rom.pdf).
5. DUMITRU I. *Dezvoltarea gândirii critice și învățarea eficientă*. Timișoara: Editura de Vest, 2001. 284 p. ISBN 973-36-0332-5
6. IACOB IG. *Studiu comparativ între metodele tradiționale și moderne utilizate în procesul de predare-învățare*. Grădinița cu Program Prelungit nr. 1, Caracal (Olt), România, 29 martie 2018. <https://edict.ro/studiu-comparativ-intre-metodele-traditionale-si-moderne-utilizate-in-procesul-de-predare-invatare/>.
7. IONESCU M., RADU I. *Didactica modernă*. Cluj-Napoca: Editura Dacia, 2001, 240 p. ISBN 973-35-1084-X
8. SÎMBOTEAN L. *Educația STEAM*. Liceul Teoretic „Dante Alighieri”, mun. Chișinău, Republica Moldova. [https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag\\_file/98-104\\_23.pdf](https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/98-104_23.pdf).